

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

93. Quomodo Sacerdos habens duas Parochias, & Ecclesias debeat celebrare in feria quinta hebdomadae Sanctae? Et an quando Parochus duas Missas dicere tenetur, debeat petere licentiam ab Episcopo? Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

ningit, ventusque tantus est, vt vix possit locus aptus, decenque parari pro Sacro; imò & pro populo, qui non videtur tunc iis inclementis exponendus, & cogendus ad Sacrum audiendum. Alij verò eam necessitatem insufficientem indicant; putant enim satisfieri præcepto audiendi Missam, si Fideles assistant etiam extra templum, quamuis non videntes, nec audientes: quod satis probabile est; sæpè tamen non permittit inclementa cœli. Vide Dicastillum n. 49. Secundum verò casum, Ego difficulter admitterem, quia nulla est necessitas; nam vel illa multitudo peregrinantium inculpabiliter tardè venit, & tunc non peccavit; Si autem culpabiliter, non tollitur peccatum audiendo Missam, sed per penitentiam. Ita ex Lugo Dicastill. n. 47. qui tamen non probabilem contrariam sententiam tenet. Et idèo Amicus in *Curs. Theol.* tom. 7. disp. 33. sect. 11. n. 318. hæc omnia sustinet; primò licitum esse Sacerdoti secundam Missam celebrare, præsertim in die Festo, si post primam superuenierit magna multitudo peregrinorum; qui Missam eo die non audierunt. Nam quod censetur debitum respectu Parochi ad satisfaciendū deuotioni, & obligationi suorum Parochianorum, censetur saltem licitum cuilibet Sacerdoti ad satisfaciendum obligationi, & deuotioni populi. Secundò licitum esse, vbi est raritas Sacerdotum, & magna frequentia populi, vt est India, eadem die plures Missas celebrare, quando Sacerdos non potest vna satisfacere toti populo: quæ de causa Paulus III. peculiari Bulla edita anno 1549. quæ incipit, Paulus Episcopus, concessit, vt possint Presbyteri Societatis in locis Infidelium bis de die Missam celebrare. Quod fecit tùm ad scrupulos tollendos, vbi, & quando non esset tanta necessitas: tum ad hoc ipsum, tutius practicandum. Tertio licitum etiam esse Sacerdoti ad communicandum infirmum morti propinquum, secundam Missam celebrare. Ratio est, quia maxima illa utilitas, quam percepturus est infirmus ex hoc Sacramento in eo articulo mortis præualere videtur huic legi, de vna tantum in die Missa celebranda, præsertim cum Pontifices concedant, suadente necessitate, facultatem secundam Missam celebrandi, quia autem negauerit in hoc casu suadere necessitatem? Et tandem Quartò, vbi viget consuetudo, vt defunctus sine Sacrificio non sepeliatur, possit Sacerdorem post primam Missam celebrare secundam pro defunctis: præsertim cum in hoc casu specialiter ius permittat Sacerdoti secundam Missam celebrare. Hæc omnia, vt dixi, Amicus vbi supra.

RESOL. XCIII.

Quomodo Sacerdos habens duas Parochias, & Ecclesias debeat celebrare in Feria V. Hebdomadæ Sanctæ?
 Et an, quando Parochus duas Missas dicere tenetur, debeat petere licentiam ab Episcopo?
 Et notatur posse simplicem Sacerdotè duas Missas in vno die celebrare, si ingens fidelium multitudo Missam audire deberet, & secus si exigua, v. g. decem, aut viginti, & non est alius Sacerdos, qui celebrare possit.
 Et an non tantum bis, sed ter, & quater Sacerdos possit eodem die celebrare, si causa subsistat, quæ binam celebrationem honestauerit? Ex part. 11. ur. 5. & Misc. 5. Refol. 33.

§. 1. S. Vponno cum Eminentiss. D. meo Card. Lugo de Sacram. Eucharist. disp. 20. sect. 1. num. 47. & aliis communiter Sacerdotem habentem duas parochiales Ecclesias, quibus solus ipse absque coadiutore ministrat, & in vtraque est populus auditorus Missam, posse bis celebrare. Sed difficultas est, quomodo debeat celebrare in Parasceue. Ad hoc dubium re-

spondet ex Syluio, & Ioan. de la Cruz, P. Leander de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 5. q. 40. vbi sic ait; Notent Pastores quod Feria VI. Parasceues non possunt officium, quod in Missali continetur, facere, nisi in vna Ecclesia, ne vel communicent non ieiuni in secunda, vel officium peragant in prima, sine vsu calicis, & contra morem Ecclesiæ. Sic ille. Ioannes Præpositus in 3. part. D. Thome quest. 83. art. 2. dub. 2. n. 130. sic ait: Quid facturus sit pastor habens duas parochias, si Feria V. maioris hebdomadæ consecrari hostiam in monumento reponendam, an scilicet possit in die Parasceues in vtraque parochia communicare, & officium illius diei in vtraque parochia celebrare? ratio dubitandi est, quod Sacerdos immitat partem hostiæ in vinum non consecratum. Aliqui censuerunt id posse, etiam sumpto vino; verum id merito passim rejicitur, quia neque ius, neque auctoritas ostendit licere, non seruato ieiunio, eo die communicare. Itaque videtur dicendum primò, Pastorem debere substituire alterum pro alterutra parochia, si facile id possit.

2. Dicendum secundò, si non possit procurare alium, pridie in alterutro loco non consecrari hostiam reponendam in monumento, si parochiæ sint vicinæ.

3. Dicendum tertio, quod si parochiæ ita distent à se inuicem, vt populus vnus non possit ad Ecclesiam alterius conuenire, vel quacunque alia de causa id non possit commodè fieri, ita vt videatur in vtroque loco debere celebrare Officium Parasceues, in priori non ponatur vinum & aqua in calice, vt solam Hostiæ partem sine ablutione sumere possit, & ieiunus possit celebrare in secundo loco: quod si vinum, vel ablutionem sumperit, non potest secundò celebrare, sed eo casu debet hostiam pridie consecratam, in secundo loco decenter in sacristia reponere.

4. Dices, Sacerdos non potest celebrare, nisi seruatis ritibus Missalis, quos non potest seruare in primo loco, si velit in secundo celebrare.

5. Respondetur, id quidem ostendere, quod secundo loco diximus, scilicet esse magis consultum, vt eo die solium in vno loco officium celebretur, non videri tamen concludere nullo vnquam euentu aliter fieri posse.

6. Dico ergo, sacerdotè graui de causa posse celebrare, etiã si fortè ritus non ita grauis seruari nõ possit, quod in nostro casu contingit: nam ritus mittendi vinum in calicem, & mittendi particulam hostiæ in vinum, non videtur ita grauis, vt si seruari nequeat, frequens aliqua Parochia debeat carere officio illius diei, præsertim accedente consuetudine Episcopis & superioribus Ecclesiasticis satis perspecta. Hucusque Præpositus. Vide etiam Suarez tom. 3. disp. 80. sect. 3. & Amicus in *Curs. Theol.* tom. 7. disp. 33. sect. 11. n. 317. Dico, itaque in tali casu Parochum non habere obligationem erigendi pro die Parasceues duplex sepulchrum in vtraque Ecclesia, sed poterit tantum in principaliori. Ratio est, quia cum debeat Sacerdos in die Parasceues particulam Hostiæ præcedenti die consecrata simul cum vino in Calice posito sumere, non posset iterum non ieiunus communicare: nam viderem Sacerdos possit secundam Missam celebrare, vel in prædicto casu iterum communicare, supponi debet ieiunus, vt omnes docent ex cap. ex parte, de celebrat. Missar. vbi Pontifex prohibet secundam Missam Sacerdoti, qui post primam purificationem accepit. Quod si fortè Parochus hanc futuram difficultatem non præuidens, in vtroque templo tumulum erexit: tunc vel in vno tantum sacramentum sumat, & cæremoniã absoluat, & in altero Sacramento in secreto ac-

ta post me-
dium, à ver-
Notandum,
est hic obi-
ter.

DN
SA
SII

decenti loco recondat: vel certè in primo templo omittat illam caeremoniam sumendi particulam Hostiæ consecratæ cum vino, vt citato loco monet Suarez, cum talis caeremonia non censetur essentialis. Hoc autem intelligitur, vbi seruetur Romana consuetudo de consumenda Hostia die Parasceus, quæ præcedenti die Iouis exposita fuit in sepulchro. Vide etiam Caspensem in *curf. Theol. tom. 2. tract. 23. disp. 3. sect. 1. num. 51.*

7. Verùm an quando Parochus potest, vt supra suppositum est, dicere duas Missas; teneatur petere licentiam ab Episcopo.

8. Negatiuè respondet Tamburinus *opusc. de sacrific. Missæ, lib. 1. c. 6. §. 3. n. 1.* Pluries (ait) in eodem die celebrare fas est, quando quis præstet duabus Ecclesiis, & ni bis in die sacrificet, sacro careret alterutra. Idem esset, vbi rari sunt admodum Sacerdotes, vt in Anglia, Hibernia, & nonnullis partibus Germaniæ, & in Indiis (adde & Tunesi, & in tota Africa, & in regionibus quibuscuque infidelium, in simili necessitate Christianorum ibi fortè degentium) quilibet enim Sacerdos, quamuis non sit parochus, poterit ibi requirente necessitate, pluries celebrare in die, etiam nulla petita licentia ab Episcopo fortè ibi præfente, vel vicino; quia vbi ius commune facultatem concedit, ab alio expectanda nequaquam est. Ita ille.

9. Sed contrariam sententiam docet Hieronymus Garzia in *summ. Theol. mor. tract. 3. diff. 2. dub. 5. n. 8.* [Aduierten (ait) los Doctores citados, al Parocho que tuuiere muchas Parrochias, que no referue el Iuenes Santo el Santissimo Sacramento en ambas Parrochias, porque no podra sumir ambos el Viernes Santo, si ha de guardar la cerimonia de la Iglesia que es echar la particula en las abluciones, y despues sumirlo todo; y assi caso que referue en ambas partes el Santissimo Sacramento, por no dexar sin monumento à alguna de las Parrochias; vna de dos, ò busque vn Sacerdote, para que lo saque del monumento, y suma en la vna, ò sino, no eche en la primera donde el Viernes le sacate, la particula, sino suma la Hostia sola, y en la otra podra sumir Sacramento, y abluciones, en la secunda Parrochia podra sacarlo del monumento, però referualo sin sumirlo, hasta el Sabado, ò el Domingo, porque en ningun caso se puede sumir, no estando ayuno] *ex cap. ex parte, de celebr. Missar.*

10. [El caso que es propuesto con las condiciones dichas, todos los Autores lo admiten, y esta in *viridi obseruantia*, pero con todo esso se pide licencia al Obispo vna vez para toda la vida, y de hecho escriuendo esto me refiere vn Parocho, que el hà pedido estos dias licencia al Señor Arçobispo para hazerlo, y que sin ella no se atreuen, y aun Barbosa de officio parochi, *cap. 11. n. 9.* Alphonfus de Leone de officio capellani, *quest. 8. sect. 17. cas. 1.* quieren se pida licencia à la Congregacion de Ritos cuyo vltimo Autor refiere, que la pidieron los de Austria la superior, donde por la penuria de los Sacerdotes à causa de la expulsion que delles hizieron los Hereges, y la concediò dicha Congregacion como queda dicho.]

11. Nota etiam hic obiter, posse etiam simplicem Sacerdotem duas Missas in vno die celebrare, si ingens fidelium multitudo Missam audire deberet, secus si exigua decem vel viginti, & non esset alius Sacerdos qui celebrare posset. Mouet tum auctoritate Leonis Pontificis *epist. 91. ad Dioscor. cap. 2.* qui manifestè indicat, quòd casu duplicem Missam dici posse ab eodem inquam Sacerdote, nam à diuersis nihil noui diceret; Tum argumento deducto ex parochis duarum, qui secundum omnium sententiam duas

Missas celebrare eodem die potest, ne vnus Ecclesie Parochiani priuètur commoditate audiendi Sacramentum: ergo impedire ne plures absque sacrificio remaneant, sufficiens causa est bis sacrificandi. Et ita sustinet Suarez *disp. 80. sect. 3. in fine.* Agid. de Coniuch. *dub. 3. circa finem.* Nec dissentit Layman *dico lib. 5. tract. 1. cap. 4. n. 6.* Et docet absolute Castus Palus *tom. 4. tract. 22. punct. 7. n. 9.* qui etiam petit an non tantum bis, sed ter, & quater possit Sacerdos eodem die celebrare si causa subsistat, quæ binam celebrationem honestauit. Et affirmatiuè responderet, quia cum binam celebrationem sola necessitas concedat, & etiam concedere poterit. Vnde Sacerdos trium Ecclesiarum præfectus, triplicem Missam celebrare poterit.

12. Cæterum existimo grauiorem causam requireri pro trina, & quaterna celebratione, quam pro binam, vt potè res ratio, vel nunquam visitata. At si maior grauiori causa, sacrificium multiplicari poterit, sed ratio, vel nunquam credo eam causam euenturam, nisi in præfectura trium Ecclesiarum, quæ ex vrgentiissima tantum causa concedi potest, & grauiori quàm ea quæ communitur exposulatur ad duarum Ecclesiarum præfecturam. At ea præfectura concessa, potest Sacerdos in prædictis Ecclesiis eodem die celebrare: nam eò ipso quo quis pluribus Ecclesiis præficitur, à superiore approbata est sacrificij repetendi necessitas. Aduertit vt rem omnino indubitatam; nunquam repeti sacrificium posse, si in Missa ablutio sumpta est: quia præceptum celebrandi in iunè, ob prædictas causas, & occasiones occurrentes derogari non potest. Sed de hac questione alibi ego dixi.

RESOL. XCIV.

An licitum sit Sacerdoti ceptam Missam inchoare, si superneniat vir illustris, qui id petit, & alio Sacerdos non adsit, qui celebret?

Et alia curiosa circa præsentem casum, præter illa inueniet in textu huius Resolutionis etiam pro duobus Ferialibus, & personis minus illustribus. Ex parte tract. 5. & Misc. 5. Ref. 45.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam tenet Pater *Præfatus* *num. 3.* & præter Henriquez, Azorium, Layman, Fagundez, Scorzia, & Emmanuel Sa ab ipso citatis, hanc sententiam tenet etiam Castus Palus *tom. 5. tract. 22. punct. 11. num. 4.* & Marchinus *de Sacramento Ordinis, part. 3. cap. 16. num. 2.* & doctus amicissimus Pater Hieronymus Garzia in *summa Theolog. Moral. tract. 3. difficultat. 8. dub. 6. punct. 2. num. 32.* sic asserens: Finalmente à cerca boluer a començar la Missa dizen Salzedo in *pract. crimin. cap. 45. pag. 126.* Rodriguez in *summa part. 1. cap. 144.* que no es licito boluerla à començar, aunque sobuença alguna gente que no ha oydo Missa, y no queda otra por dezir Pedro Nauarro, y otros dizen lo contrario, que si llegare de camino, ò por otra ocasion legitima vn Cardinal, vn Obispo, ò vn grande, que podria començar de noua, aunque huuiesse dicho la Epistola, y que dene hazerlo: y de hecho sucedio esto en nuestra Señora del Pilar de hecho sucedio esto en nuestra Señora del Pilar desta Ciudad este Setiembre de 1642. porque llegò el Eminentiſſimo Cardinal Truulcio, y dezia el Sacerdote el Credo, y le mandò boluer à començar el Euangelio, la razon desta doctrina es, porque que si puede vno dezir dos Missas en vn dia, parçe que las oya el pueblo, quando el Cura tiene dos Paro-

Sup. hoc in
Rel. præteri-
ta prope fi-
nem, à ver-
vbi est nar-
tas.

Sup. hoc in
Rel. præteri-
ta post me-
dium, à ver-
Ad hunc ca-
sum, & in
alio ver-
cius not.